

Rapport fra Letlandsrejsen 25. november til 30. november 2007.

Deltagere: Kurt Hansen og Bent Brønning.

Vi ankom til lufthavnen i Riga søndag den 25. november kl. ca. 11.00.

Her blev vi modtaget af Skaidrites (leder af Røde Kors afd. I Ilukste) søn, som bor i Riga. Vi kørte så indtil Riga, hvor der blev købt 2 billetter til operaen BOHEME søndag kl. 15 (overraskelse for os). Derefter gik turen til en restaurant LIDO, hvor vores tolk Iveta Megne tog imod os sammen med hendes mand, 8 årlige søn samt en veninde. Her indtog vi vores frokost i hyggelige Østrigske omgivelser med en super julestemning og fik her forklaringen på opera besøget. Ivetas mand er leder af musikskolen i Ilukste, og de skulle denne søndag ind og se BOHEME så det passede fint med at vi kunne tage med i operaen og køre med tilbage i bussen til Ilukste, hvor vi skulle bo den næste lille uges tid.

Efter turen i operaen gik rejsen videre til Ilukste, som ligger ca. 250 km sydøst fra Riga og ankom der ca. kl. 22, hvor vi blev modtaget af Skaidrite og datteren Sandra, som stod klar med middag (natmad) i hendes lejlighed. Derefter blev vi vist til vores værelser, som var i en børnehave i nærheden.

Den 26. november.

Morgenkaffe kl. 09.00. Kl. 09.30 blev vi afhentet i børnehaven af Skaidrite og en tolk, og sammen med vores chauffør Henriks (tidligere russisk officer) kørte vi til rådhuset i Ilukste, hvor vi blev modtaget af en overordnet socialmedarbejder. På rådhuset gik vi op til borgmesteren Stefans Razna, som modtog os i sit kontor. Blev inviteret på kaffe, og så fortalte han om byen og området. Der er 7000 indbyggere i Ilukste og en sammenlægning næste år af 3 kommuner vil øge tallet til 10 000.

Han udtrykte meget stor glæde over den hjælp, der kommer fra Danmark til Røde Kors, som fordeler hjælpen. Der hjælpes 23 steder med møbler, tøj, køkkengrej og legetøj i byen samt opland. Behovet i fremtiden er stadigvæk stort for alt hvad der er istandsat og brugbart. Ville gerne have filmen fra TV- SYD om Letland tilsendt.

Vi kørte derefter til et ældre træhus i udkanten af Iluske sammen med en socialmedarbejder for at se hvordan kommunen havde indrettet en lejlighed for hjemløse i huset. Der var brugt maling fra ØB, og der lå tæpper fra ØB. Huset kunne kun bruges om sommeren på grund af manglende varme i huset.

Derefter gik turen til en Evangelisk/Luthersk kirke i byen Lasi, hvor man var i gang med at restaurere orglet. Vi blev vist rundt af menighedsrådsformanden. I kapellet kunne vi se stole, knæfald og en lang madras fra ØB. I menighedsrådsformandens hjem, som lå ved siden af kirken blev der serveret kaffe og brød. I hjemmet var der også indrettet et lille rum, hvor man om vinteren afholdt gudstjenester, da der ikke var varme i kirken.

Ved ca. kl. 12.00 ankom vi til Bebrene hvor vi skulle se et plejehjem med 34 beboer hvoraf den ældste var en kvinde på 98 år. Plejehjemmet har bestået i 13 år, og er stiftet af en lettisk katolsk præst, der havde været på besøg i Danmark 1994, og set hvordan plejehjemmene her fungerede. Det gjorde et kæmpe indtryk på os at se hvordan personalet under disse kummerlige forhold kunne passe disse ældre mennesker. Der mangler næsten alt, hvad man har brug for sådant et sted. **ØNSKER: Vaskemaskine, tørretumbler, frugtpresser, el mikser, natborde, senge, madrasser, bestik, tallerkener, indhegning til køer med el, el orgel, maling til huset udvendig samt til gulvene.**

Vi så at der var porcelæn, bestik, gryder, bleer, forskellige el ting, toiletstole, rollatorer fra ØB.

Driften af plejehjemmet kommer til dels fra stat, kommune samt fra beboernes pension. Pensionen er på 80 LVT = ca. 800 kr. pr. mdr., hvor de 70 LVT går til plejehjemmet. Resten på 10 LVT er lommepege, som den enkelte beboer selv kan råde over.

Den generation, der i dag er på plejehjem, har ikke haft mulighed for selv at indbetale til en pension. Det er først i nyere tid, at den unge generation har mulighed for at gøre det.

Vi fik serveret middag på plejehjemmet, men appetitten var ikke stor efter at have set, under hvilke forhold de ældre lever under her, men stor respekt for ledelsen og personalet der udfører deres job godt med de midler der er til rådighed.

Besøgte så en skole i Bebrene, hvor vi blev modtaget af en lærerinde, som fortalte om skolens historie og viste os en underjordisk gang fra et køkken til hovedbygningen, hvor man før i tiden bragte maden igennem

denne gang til herskabet. Nu så vi kun et par spøgelse, men det var også uhyggeligt nok. For at tage chokket fik vi et lille glas. Hilste så på den kvindelige skoleinspektør, som viste rundt i forskellige klasseværelser hvor vi så skoleborde, stole, tavler som kommer fra ØB, og der er stadigvæk stort behov for hjælp for møbler og tavler.

Senere på eftermiddagen besøgte vi 2 familier i private hjem, som lå meget afsides. Det første sted var kun faderen til stede, konen og 2 børn var et sted 20 km væk p. g. a. de meget dårlige forhold, der var i huset. Toilet var i et træskur lidt væk fra selve huset. Rod overalt, både inde og ude. Et lille komfur til madlavning og opvarmning. Svært at få varme der. Hjælp nødvendig.

Familie nr.2 var der mor, far (alkoholiker) og 3 børn. Også her meget meget fattigt. WC i et skur væk fra huset. Dårlige opvarmnings muligheder med et lille komfur, som både er til madlavning og opvarmning. Stort rum både hvor de alle skal sove spise se fjernsyn. Fjernsyn har alle, og svaret på det er, hvad skal de ellers lave, uden arbejde og penge. Der ud betales en lille pension fra stat og kommune pr. mdr. på ca. 180 LVT. De af børnene der går i skole, får mad i skolen. Familierne er meget fattige og mangler faktisk alt.

Den 27. november.

Morgenkaffe kl. 08.30, og afhentet kl. 09.00. Besøgte rådhuset i Laucese hvor vi blev modtaget af socialmedarbejder fru Rasma Gribute kl. 10.15. Hilste kort på den kvindelige borgmester i byen, som takkede mange gange for den store hjælp fra ØB, men hun skulle videre til et vigtigt møde. Blev budt på kaffe og lækkert brød. Der er 1800 indbyggere i kommunen, men mange af mændene tager hen andre steder hvor der er arbejde at få, og de fleste finder også bolig der, og efterlader så kone og børn tilbage. Problemet er at de efterladte så er glemt og ikke har midler til at de daglige fornødenheder og husleje. Bedsteforældrene og moderen prøver så at klare opdragelse, men det er et problem at der ikke kommer penge tilbage til byen, som står med alle omkostninger. Fru Gribute fortalte om det sociale arbejde i byen, hvor man arbejder på at lave en et center (børnehave) i et lokale på rådhuset for alle aldersklasser. Starter om ca. en måned, og idéen var spændende at høre om. Håber det lykkes for dem.

Sammen med fru Gribute og en herre fra socialkontoret besøgte vi en familie hvis lejlighed tidligere var totalt nedbrændt. De boede nu i et 2 familie hus på 1. sal under kummerlige forhold. WC forholdene var også dårlige, bestående af et træskur ca. 25-30 m fra huset. Familien mangler stort set alt, møbler, køkkenudstyr, tøj til både børnene og forældrene. Der var et lille bord, sovesofa samt noget tøj fra ØB. Noget familie prøver også at hjælpe lidt til.

Derefter gik turen til rådhuset i Skrudaljena, hvor vi blev modtaget af en kvindelig socialmedarbejder. Blev vist ind til borgmester Janis Razgulajevs, som takkede mange gange for hjælpen fra ØB, og forklarede at der stadigvæk var et stort behov for hjælp udefra på grund af familiernes lave indkomster. Blev inviteret på frokost uden borgmester, som skulle til byrådsmøde.

Efter frokost besøgte vi en enlig mor på 22 år i en boligblok med 2 mindre børn, som begge sov til middag. Havde modtaget møbler fra ØB. Køkken var meget mangelfuldt men der var toilet og badeforhold i lejligheden. Så et musikanlæg men ingen fjernsyn.

Så derefter en familie med tre større børn i et gammelt træhus i Kalkune. Moderen bor der sammen med en ven, og de er begge alkoholikere. De 2 af børnene var hjemme og angrebet af influenza (meget fugtigt i huset). Sønnen den ældste af børnene har arbejde og hjælper til med økonomien i husholdningen. Køkkenet var udstyret med et komfur, som samtidig er opvarmning af huset. Der mangler stort set alt i køkkenet af porcelæn, bestik og gryder.

Kørte herefter til Daugavpils hvor vi mødtes med socialdirektør Arserijs Mikulovs og Rita Belska som viste os et socialt projekt, hvor et større ældre hus bygges om til ungdomsboliger til forældre børn over 18 år og kommunen hjælper også med at finde arbejde til dem. Den halvdel af huset der var færdig har indtil nu kostet 34 000 LVT ca. 340 000 kr. To piger var flyttet ind, og vi så møbler fra ØB i deres værelser samt en håndsymaskine. Der laves en afd. t

il drenge og en til piger. Der bliver også en lejlighed til en bestyrer. I den anden andel halvdel af huset som også skal renoveres så der meget fattigt ud og der boede en alkoholiker på 1. sal.

Projektet så godt ud, og beboerne får gode forhold med et værelse med stue/køkken, og toilet med bruseniche.

Besøgte derefter et ungt par på 16 og 17 år med et barn på ca. et år i en boligblok i Daugavpils. Moderen til pigen hjalp noget til, men boede der ikke. Så sofa og andre møbler der kom fra ØB. En svær situation for de unge.

Blev derefter inviteret på kaffe/kage af Arserijs Mikulovs på 10 etage på et hotel i Daugavpils med en flot udsigt over byen, selv i tåget vejr.

Den 28. november.

Vi spiste morgenkaffe kl. 08.30 i børnehaven og blev afhentet kl. 09.00. I dag skulle vi til rådhuset i Nicgale for at se udlevering af tøj. Vi blev modtaget af den medarbejder, der stod for udlevering af tøj. Vi så værelset hvor der var store mængder tøj, sorteret i herre og dametøj og igen opdelt i modeller. En del af tøjet var fra ØB.

Ude på gangen stod der mange mennesker i kø for at komme ind og søge det ud de kunne bruge. Da døren blev åbnet ind til værelset, var det ligesom når der er udsalg i Danmark og folk har ventet hele natten for at komme ind efter det bedste tilbud. Der blev udtrykt stor glæde over at modtage hjælp fra ØB og Røde Kors.

Derefter besøgte vi en børnehave også i Nicgale, hvor vi så børneborde og stole samt bamser som kom fra ØB.

Lederen og pædagog af børnehaven Iveta Guge, har en pædagog, to medhjælpere og en vikar til at styre 18 børn fordelt i to hold. Børnene for 3 måltider om dagen.

Byen har 980 indbyggere, 2 gårde, 1 rådhus og en børnehave, så der ikke mange arbejdspladser i byen.

Børnene underholdt med sang og dans, som var et hyggeligt indslag i de ellers fattige og triste omgivelser vi ellers havde set. Derefter blev vi budt på kaffe og småkager. Børnehaven så fin og ren ud, og der var en god ledelse på stedet.

Mangler: Materiale til undervisning i børnehaver, små møbler og legetøj.

Kørte så til en boligblok i byen Viski hvor vi besøgte en pige på 18 år og forældreløs. Havde fået diverse møbler, tæpper og toilet fra ØB. Kunne godt bruge et bord og et par stole.

Kl. 12 ankom vi til et EU støttet socialt center i Viski, hvor vi blev modtaget af center lederen og vist rundt . Centret har 17 gamle mennesker boende og halvdelen sover det meste af tiden. Rummene er gamle og meget nedslidte. Centret er samtidig et dagscenter hvor ældre og psykisk syge kan komme 5 dage om ugen for at blive aktiveret. Der er her brug for senge, madrasser, sengeborde og køkkenudstyr. ØB har leveret 10 stk. nye gryder desværre uden låg, og de må desværre først tages i brug, når de får låg til dem. ØB har bestilt disse ved leverandøren af gryderne. Der var også modtaget hospitalssenge og madrasser. Vi konstaterede at administrationen er den første del der er blevet moderniseret for EU midler, forhåbentlig følger syge/plejestuerne hurtigst efter. Blev efter rundgangen inviteret på frokost, som vi indtog i dagcentret.

Så gik turen videre til en skole i Bikerniei, en skole Kurt tidligere har besøgt. Vi blev modtaget af skoleinspektøren, som viste os skolemøbler og tavler der kommer fra ØB. Der er stadigvæk brug for skoleborde, stole og specielt tavler er man meget glade for. Så også børnemøbler i børneklasserne fra ØB. Her sluttede dagen så med sent eftermiddagskaffe sammen med skoleinspektøren og to lærerinder.

Den 29. november.

Startede med morgenkaffe kl. 08.30 og blev igen afhentet af Skaidrite og vores tolk Iveta.

Turen gik i dag til et center i Kalupe, også et sted Kurt tidligere har besøgt. Kurt kunne samtidig se at der siden sidste besøg i september 2005 var sket en hel del med centrets lokaler med modernisering.

Der var mange mennesker i centret, da man denne torsdag kunne afgive blod som bloddonor og modtage 6 LVT og en lille gave som tak. De 6 LVT er mange penge for folk i Letland, hvor en månedsløn ligger på ca. 180 LVT netto. Donordagen er en gang i hver uge.

Der hjælpes også med udlevering af tøj fra centret. Kurt og jeg udleverede en pose med tøj til en ung enlig mor fra byen, som takkede glad.

Derefter kørte vi videre til et center for socialt syge og handikappede unge mænd fra 18 til 25 år. Her skulle vi se et helt nyt køkken indkøbt for tipsmidler til et beløb lydende på 220 000 kr.

Fik vist først et nyere elkomfur, men vi forklarede, at det var et **helt nyt køkken**, vi skulle se. Herefter så vi så igen et nyere elkomfur. Stadigvæk ikke hvad vi søgte. Så blev en dør brudt op, da nøglen var væk. Men der var ikke nye køkken elementer der, og så var der problemer, ingen vidste rigtig hvad og hvornår?. Køkkenet er sendt til Letland i september 2006. Vi så desværre ikke køkkenet, og sagen bliver nu efterforsket af ØB, så der bliver en afklaring af sagen.

Så kørte vi tilbage ti Ilukste for at se lagrene ved Røde Kors. Der er to lagre, et fjernlager hvor sendingerne modtages og et lager ved Røde Kors butikken. Vi kunne se at der var mange sager på lager af næsten alt (sko, tøj, møbler lamper, maling, legetøj o.s.v.. Fik forklaret at der var behov for sådan et lager, da der flere dage om ugen er åbent for udlevering af effekterne til de nødlidende.

Afsluttede her vores besøg i Røde Kors centret i Ilukste, og blev kørt til Daugavpils kl. 14.30 for at tage bussen til Riga. I Daugavpils sagde vi farvel til Skaidrite vores tolk samt chauffør Henriks.

Kl. ca. 18.30 ankom vi til Riga i øsende regnvejr, men vi fandt vores hotel IRINA mellem dråberne. Spiste også aftensmad her, og slappede lidt af den sidste aften i Letland.

Fredag morgen kl. 08.00 fik vi morgenkaffe. Gik en lille tur i Riga og de gamle store markeds haller, som er opdelt efter produkter: En med mælkeprodukter, en anden med kød o.s.v. spændende at se.

Kl. 10.30 kom en TAXA til hotellet for at køre os til lufthavnen, hvor vi skulle være ca. kl. 11.00.

Kl. 14.30 var vi igen i Kastrup og så gik turen hjem til Haderslev.

Afsluttende bemærkninger:

Uden tvivl sker der stadigvæk store fremskridt i Letland, men det er mest i den vestlige del og i storbyerne. I det østlige område, hvor vi kommer med vore transportere, er forholdene helt anderledes. Vores vurdering er at der stadigvæk er store behov for alt, hvad vi kan skaffe af brugbare sager. Det drejer sig både om private hjem og institutioner for børn og ældre mennesker. Så det har stadigvæk en stor betydning, at ØB fortsat yder en indsats. Vi fik klare meldinger om, at vi, når behovet ikke længere er tilstede, vil få besked herom i god tid.